

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 16 december 2021 heeft het college het initiatiefvoorstel "voor een nieuwe toekomst van zestienhoven – van grijs vliegveld naar groene stadswijk" (21bb016199) van GroenLinks, SP, PvdD, PvdA, CU/SGP ontvangen. Het initiatiefvoorstel behelst een plan voor de bouw van ca. 10.000 woningen, een park, winkels, horeca en innovatieve bedrijven op de plaats van Rotterdam The Hague Airport (RTHA). In aantal woningen vergelijkbaar met de wijken Feijenoord, Wilhelminapier en Kop van Zuid samen. Het initiatiefvoorstel stelt de gemeenteraad voor om acties in gang te zetten die voorbereiden op een sluiting van de RTHA en een plan te vormen voor een nieuwe woonwijk. In de collegebrief van 29 november jl. (22bb008040) heeft het college gereageerd op het initiatiefvoorstel. Op verzoek van één van de indieners, gaat het college in deze brief apart in op het initiatiefvoorstel.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Brief aan de gemeenteraad over de zienswijze op de notitie reikwijdte en detailniveau voor een luchthavenbesluit voor Rotterdam The Hague Airport (21 februari, 23bb001236). Een nieuw luchthavenbesluit legt voor meerdere jaren het gebruik van RTHA en daarmee de effecten voor de omgeving vast.
- Tweede herziene raadsvoorstel (15 december 2022, 22bb008507) met bijlage (15 december 2022, 22bb008508) over eindresultaat participatietraject RTHA.
- Raadsbesluit over de omgevingsvisie (vastgesteld 2 december 2021) "De Veranderstad, werken aan een wereldstad voor iedereen" (21bb15056). In deze omgevingsvisie (21bb12980) is de koers voor de ontwikkeling van de stad vastgelegd en wordt ingegaan op de verstedelijkingsopgaven en de betekenis van RTHA. Deze Rotterdamse omgevingsvisie is het resultaat van een in 2017 gestart gezamenlijk en intensief traject van uw gemeenteraad, het college en de stad.

- Brief aan de gemeenteraad over de "Strategische Verkenning Verstedelijking (19 juli 2019, kenmerk 19bb017997) waarin beschreven is op welke wijze invulling wordt gegeven aan de groei van de stad. De inzet is zorgvuldig omgaan met schaarse ruimte en stadsdelen met elkaar verbinden door verdichting en verstedelijking nabij Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV).
- Raadsinformatiebrief over Rotterdam The Hague Innovation Airport, stand van zaken projecten, oprichting stichting en te ontvangen subsidies (24 mei 2019, kenmerk 19bb014223).

Toelichting:

Allereerst bedanken wij u voor dit uitgebreide initiatiefvoorstel. Wij waarderen het dat vanuit de gemeenteraad aandacht wordt gevraagd voor ideeën en initiatieven om van Rotterdam een nog aantrekkelijkere en leefbare stad te maken. Het initiatiefvoorstel roept de gemeenteraad op het college opdracht te geven noodzakelijk voorbereidende stappen te zetten ten behoeve van de sluiting van de luchthaven en stappen die voorbereiden op de planontwikkeling ná een eventueel besluit tot sluiting. In het plan herkennen wij de opgave om woningen te realiseren en zien wij het streven naar een schone en gezonde leefomgeving en de zorg om het klimaat terug. Daartoe zet het college zich ook in op tal van locaties in de stad.

Wij houden vast aan het coalitieakkoord om op deze locatie de luchthaven open te houden. Dit doen wij mede gelet op het zeer recente onderzoek naar de mening van Rotterdammers (22bb008042) waaruit blijkt dat tweederde van de Rotterdammers het belangrijk vindt dat Rotterdam een luchthaven heeft. Wij ontraden daarom de genoemde stappen en zullen geen initiatieven hiertoe nemen. Wij lichten onze conclusie in deze brief toe.

Woningbouw

Voor de woningbouwopgave is het niet nodig om de luchthaven te sluiten. In de Omgevingsvisie 'De Veranderstad' en Strategische Verkenning Verstedelijking (2019) is het toevoegen van minimaal 50.000 woningen als opgave opgenomen. Daarvoor zijn ook diverse locaties aangewezen zodat ruimtelijk in de toekomstige behoefte voor de komende jaren kan worden voorzien.

Milieu

Het initiatiefvoorstel heeft een gunstig effect op het milieu en het klimaat als gevolg van de vermindering van de CO₂ uitstoot in de omgeving rondom de luchthaven en vermindering van geluidsemissies en dan vooral in de wijken Overschie, Hillegersberg en Schiebroek. Ook heeft het een gunstig effect op een lagere concentratie van fijnstof en ultrafijnstof op het niveau van de leefomgeving, al zal dit effect verhoudingsgewijs beperkter zijn en zich vooral voordoen in de wijken rondom de luchthaven.

Sluiting

Het opheffen van het luchthavenbesluit vereist de instemming van Tweede en Eerste Kamer op voorstel van het bevoegd gezag, de minister van Infrastructuur & Waterstaat. Er zijn geen aanwijzingen dat de minister van het huidige beleid (Luchtvaartnota 2020 – 2050) wil afwijken en RTHA zou willen sluiten. Bovendien bestaat de mogelijkheid dat RTHA dan een burgerluchthaven wordt waarvoor de Provincie Zuid-Holland bevoegd gezag is.

Lobby

Het college voert in opdracht van de gemeenteraad het coalitieakkoord uit. Daarin is opgenomen dat de luchthaven open blijft. Een lobby voor sluiting zou daar averrechts op staan en wordt daarom niet gevoerd. Daarnaast hebben we beperkte lobby capaciteit en moeten we, om zoveel mogelijk resultaat te bewerkstelligen, keuzes maken in waar we voor lobby'en. In die afweging wordt ook meegenomen in welke mate een lobbydoel realistisch is. Zie wat dat betreft ook het vorige punt.

Erfpacht

Met het verwerven van gronden en het beëindigen van lopende erfpachtcontracten zijn hoge kosten gemoeid, overeenkomend met de waarde van hetgeen de erfpachter in overeenstemming met de erfpachtake heeft aangebracht. De gronden van de luchthaven zijn door de gemeente Rotterdam in erfpacht uitgegeven aan Rotterdam Airport B.V. en Rotterdam Airport Vastgoed B.V. Deze lopen tot en met eind 2050 met een verlengingsoptie voor de erfpachter. Tussentijdse beëindiging door de gemeente is alleen in minnelijk overleg mogelijk. Daarnaast is nabij het luchthaventerrein ook een bedrijventerrein gevestigd in particulier eigendom. Contractanten en eigenaren zullen alleen tegen een vergoeding, conform de Onteigeningswet, van hun (eigendoms)rechten afzien.

Maatschappelijk verkeer

Bij het sluiten van de luchthaven is ook een andere standplaats voor de trauma- en politiehelikopter nodig. Uit een eerdere studie is gebleken dat er in de regio geen alternatieve locaties gevonden zijn (brief aan de gemeenteraad d.d. 11 december 2018, kenmerk 18bb11168). Dit brengt met zich mee dat een deel van het initiatiefvoorstel sowieso niet gerealiseerd kan worden, onder andere als gevolg van de geluidbelasting als gevolg van het maatschappelijk verkeer.

Economie & innovatie

Wij zien ter vergroting van de economische meerwaarde en toenemende bedrijvigheid kansen voor een vewordere verbreding van de economische betekenis. De stichting RHIA werkt hieraan door de luchthaven in te zetten als operationele 'proeftuin' binnen een innovatieve regionale luchtvaartsector. Deze functie van de luchthaven zal bij sluiting komen te vervallen.

Internationale treinverbindingen

Het initiatiefvoorstel roept het college eveneens op om met de NS en ProRail een plan op te stellen om Rotterdam beter aan te sluiten op het internationale (nacht-) treinnetwerk. In de omgevingsvisie is aangegeven dat de gemeente Rotterdam inzet op het verbeteren van internationale treinverbindingen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Op dit moment zijn er geen financiële en juridische gevolgen. Een eventueel besluit tot verkennende studies, het opstellen van een MKBA of andere voorbereidende stappen zouden wel financiële consequenties kunnen hebben waarvan de omvang niet bepaald is.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester

A. Aboutaleb